

Budoucí programovací období Kohezní politiky EU a předpoklady a parametry pro podporu podnikatelů

Petr Zahradník

EU Office Česká spořitelna

Národní ekonomická rada vlády

Člen EuroTeam při Evropské komisi

Připraveno pro konferenci Ministerstva průmyslu a obchodu,
Praha, 5. prosince 2011

Systemová analýza situace v euro-zóně

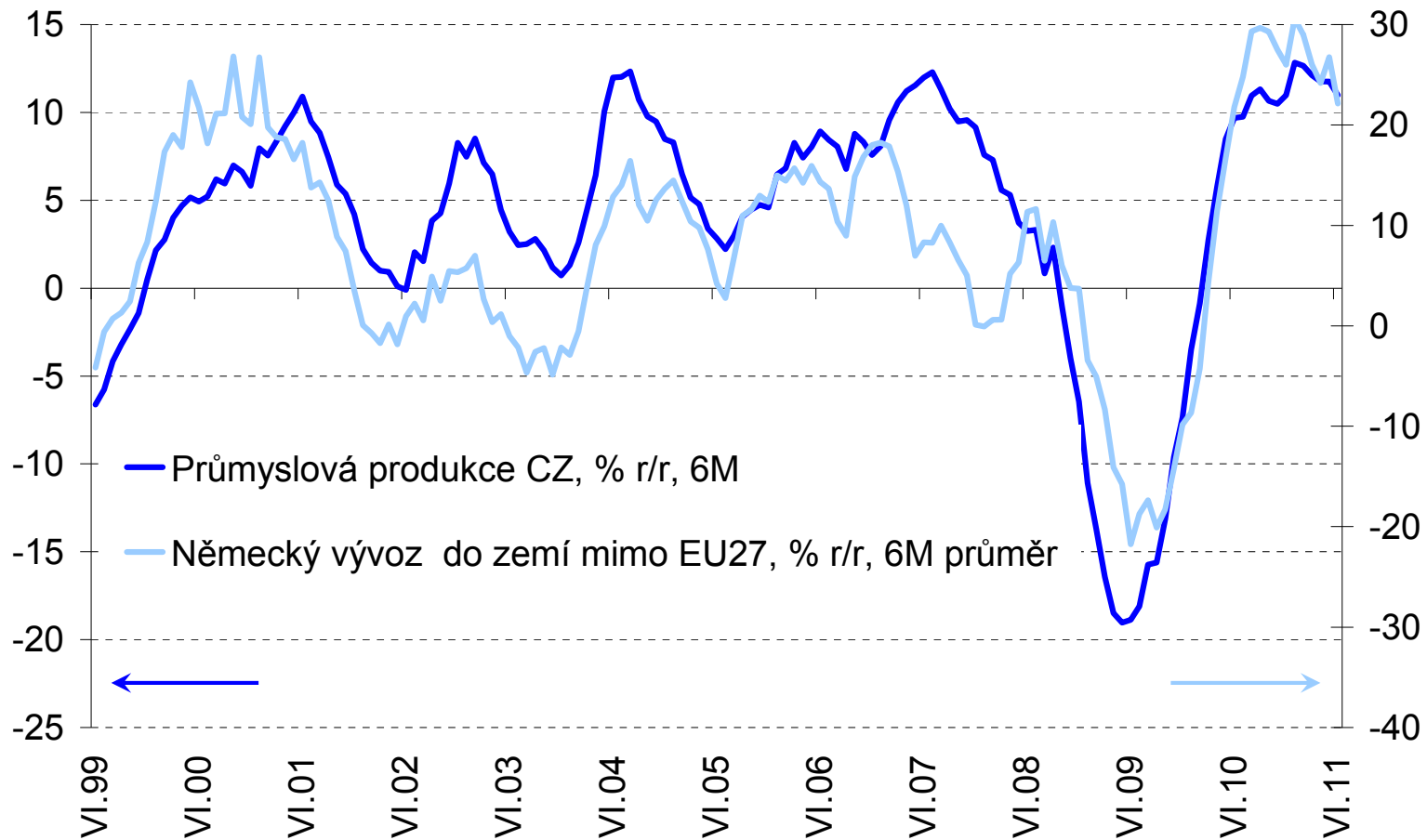
- Deskripce klíčových okolností:

- **Vývoj reálné ekonomiky:** po největší evropské recesi za mnoho minulých dekád v roce 2009 a nadějném ožívání v roce 2010 jsou další vyhlídky v průběhu dekády mlhavé, rizikové a nepříliš příznivé
- **Fiskální situace:** dlouhodobá fáze zadlužování již skončila, avšak nahromaděné veřejné dluhy z minulých období a relativně rychlá potřeba je řešit paralyzují krátkodobě ekonomický vývoj; rychlá fiskální restrikce může vyvolat následně i problém zvýšené nezaměstnanosti; navíc, oslabený ekonomický výkon a utlumená poptávka mohou následně fiskální situaci dále zhoršovat a nadměrně zadlužené země uvrhnout do dluhové pasti; v EU navíc nadměrné dluhové zatížení jedné země ovlivňuje výkonnost zemí ostatních
- **Krise finančního sektoru:** v některých zemích právě záchrana finančních institucí z veřejných prostředků představovala zásadní krizový projev; radikální řešení situace v Řecku (případně dalších státech) může finanční krizi opětovně rozpoutat; i proto je tzv. tvrdý bankrot Řecka (oproti měkčímu, v čase déle rozloženému, řešení) také tak rizikový a nebezpečný
- **Dopad na evropské fondy a podobu unijních politik:** čistí plátcí, mnohdy sami též těžce zasažení krizí, budou těmi hlavními určovateli pravidel; chudší, avšak nijak problémové země (například Česká republika či Slovensko) budou muset daleko tvrději nalézat kompromis při získávání prostředků z evropských fondů (též na podporu exportní konkurenceschopnosti) v příštím období
- **Důvěryhodnost:** negativní tržní sentiment, vysoká míra nejistoty a nízká reputace standardních tržních institucí i tvůrců hospodářské politiky; namísto rozvojových scénářů jsou koncipovány krizové a záchranné varianty
- **Rizika rozpadu euro-zóny:** jeden ze scénářů (ne zcela vyloučených) říká, že vystoupením Řecka z euro-zóny dojde k ohrožení fungování Jednotného vnitřního trhu v EU; že toto by se stalo signálem pro posílení národních politik vůči evropským a volné či sjednocené podmínky a principy by mohly být ohroženy (včetně uvalování cel, jiných omezujících opatření, kontroly hranic, omezování pohybu apod.)

Reálná ekonomika

- v roce 2009, největší recese vyspělého světa za posledních 80 let: EU: v průměru -4,2%; USA: -2,7%; JAP: -6,3%;
- 2010: EU: +1,8%; USA: +2,8%; JAP: +3,7%;
- nicméně: 2011 – zřetelné zbrždění evropské i americké ekonomiky; ponuré vyhlídky vývoje Německa a jeho exportní schopnosti mimo teritorium EU (Německo spolu s Velkou Británií: dva nejpodstatnější vývozcí mimo EU; Británie je již paralyzována několik let, Německo stále představuje jediný viditelný exportní kanál; navíc: vazba českého vývozu, resp. vývoje průmyslové výroby, na německý export mimo euro-zónu je téměř identická – ochabnutí německé exportní schopnosti je z tohoto pohledu;
- svůj podíl na poklesu ekonomické aktivity zajisté má i fiskální restrikce a prasknutí finanční bubliny, prokazující, že řada rozvojových aktivit byla založena na nadměrné míře zadlužení; navíc, soukromý sektor dané okolnosti donutily též k zásadním úsporám, během nichž přílišná růstová expanze též není dost dobře možná

Reálná ekonomika

Fiskální situace

- Riziko dominového efektu přesunutí problémů zadlužené země na ostatní ekonomiky:
- prostřednictvím vzájemné ekonomické provázanosti reálných sektorů;
- prostřednictvím angažovanosti finančních trhů, jež mají mezi většinou zemí přeshraniční charakter (zadlužený stát nemusí být nutně zachraňován věřitelem pocházejícím ze stejného státu; v řeckém případě je poměr zahraničních věřitelů vůči domácím přibližně 4:1, dnes možná již i více);
- prostřednictvím nejrůznějších standardních i *ad-hoc* evropských politik a iniciativ (rozpočet EU, záchranné mechanismy – jako trade-off: oč více bude zaujímat jedna země věřitelské postavení v záchranných mechanismech, o to více budou pravidla formování a využívání rozpočtu EU či koncepty ostatních politik EU přizpůsobena jejím zájmům)

Krize finančního sektoru

- týká se především těch zemí, jejichž finanční sektor byl a je intenzivně angažován v problémových zemích (problémové země – především GR, PT, SP, IT, ale i BE, UK, IRL /kde však je již problém uspokojivě řešen/; na dluhu angažovaný finanční sektor – především FR, poté D, IT, SP, NL, BE);
- k výčtu takto problémového finančního sektoru nutno přičíst i finanční instituce, které sice nedrží cenné papíry předlužených států, ale masivně úvěrovaly obtížně návratné projekty v zemích s problémovým vývojem reálné ekonomiky;
- to vše povede k potřebě zpřísnění podmínek ze strany finančních institucí a zejména významného navýšení kapitálu v případě odepsání těchto investic (odhadovaná výše potřeby navýšení kapitálu se pro celý finanční sektor EU pohybuje od minimalistických 50 mld. EUR až po 300 mld. EUR a výše; HDP EU je řádově 15.000 mld. EUR);
- Efekt dopadu na nás je opět přes Německo, s obdobnými projevy jako popsáno na předchozím slide k reálné ekonomice

Dopad na evropské fondy a podobu unijních politik

- Krizová situace bude posilovat pozici čistých plátců, bohatých zemí především ze západní Evropy, kteří budou usilovat o výrazné podmínění využití evropských fondů ve východní části Evropy a současně o získání významnějšího objemu peněz pro sebe samé (Horizont 2020, Connecting Europe Facility, zastropování výše plateb pro zemědělce na základě velikosti farem, makro-regionální strategie, urbánní dimenze apod.)
- Na druhé straně bude nepochybně více prostředků na podporu konkurenceschopnosti (potřeba souladu se Strategií Evropa 2020), nebude však k nim tak jednoduchý přístup (pokud budou podmíněny korektními, byť kvalitativně náročnými požadavky – v pořádku !!!), včetně konkurenceschopnost exportní
- Navíc posílení prostředků na rozvoj vztahů s teritorií mimo EU – v souladu s novou koncepcí podpory exportu České republiky – potřeba mít proveditelnou strategii rozvoje obchodu s třetími zeměmi

Důvěryhodnost

- Obecné klima nejistoty a pesimismu nepřispívá rozvojovým strategiím;
- Spíše doba realizace defenzivních, obranných a úsporných koncepcí
- Na druhou stranu příklady, že i malá či středně velká, otevřená, kvalitativně připravená ekonomika může nyní významně růst – především Švédsko

Riziko rozpadu euro-zóny

- Různé scénáře: některé z nich říkají, že případný rozpad euro-zóny by byl očistnou katarzí, po níž by se zdravé jádro semklo a pokračovalo by dál;
- Jiné (k nimž se spíše přimlouvám) hovoří o destruktivním dopadu a dominovém efektu uzavírání se v národních hranicích, vedoucím až k rozpadu či významné paralýze Jednotného vnitřního trhu EU;
- Navíc: toto riziko by vedlo k významnému kursovému posílení té měnové oblasti, v níž by bylo Německo a zdravé jádro, tím by se oslabila jeho vnější konkurenceschopnost a důsledky by byly pro nás identické jako na předchozích slides

Dopad krize na podobu víceletého finančního rámce

- Podoba VFR bude silněji předurčena **vazbou na Strategii Evropa 2020**, na podporu konkurenceschopnosti a propojenosti EU (Jednotný vnitřní trh, koordinace hospodářských politik).
- **Též pozice čistých plátců** vlivem krize zřejmě zesílí

Dopad makroekonomické situace na víceletý finanční rámec

1. Zpomalující růst HDP	→ větší poptávka po dodatečných finančních zdrojích; snaha akcelarovat poptávku	→ snaha problémových zemí opatřit si zdroje v rámci kohezní politiky; současně doprovázená silnější pozicí čistých plátců určovat si podmínky → země, které nejsou ani příliš problémové, ani nepředstavují významné čisté plátce, se mohou ocitnout mimo hlavní proud → problémové země se budou snažit přesvědčit čisté plátce, že vyhoví inovovaným pravidlům kohezní politiky či nárokům na využití výdajů VFR
2. Nerovnoměrná úroveň růstu napříč EU	→ poptávka nejen v EU-12, ale i mnoha zemích a regionech EU-15	→ konkurence se vyostří a argumentace potřebou získání kohezních prostředků se rozšíří na valnou část Evropy → potřeba pečlivé identifikace a následného výběru spojenců i konkurentů v rámci celé EU-27

Dopad makroekonomické situace na víceletý finanční rámec

3. Tlak na finančních trzích; růst úrokových sazeb v problémových zemích	→ vyšší poptávka po kohezních penězích v těchto zemích	→ pro problémové země díky výrazně zvýšeným nákladům na výpůjčky na soukromých trzích se kohezní peníze i při stanovení pravidel návratnosti a zvýšení spoluúčasti stanou atraktivní
4. Vysoká míra nezaměstnanosti cyklická i strukturální	→ silný tlak na využití kohezních peněz na opatření na trhu práce	→ neměly by být v tomto kontextu řešeny pouze země výrazně problémové, ale též ty, které mají sice výrazně nižší míru nezaměstnanosti, ale současně i řadu jiných strukturálních poruch na trhu práce

Dopad makroekonomické situace na víceletý finanční rámec

5. Klesající ekonomický, investorský a podnikatelský sentiment	→ prohlubování klimatu nejistoty, preference defenzivních strategií	→ viz výše (3.)
6. Probíhající proces fiskální konsolidace	→ v období mnohde razantní fiskální konsolidace budou kohezní prostředky jedním z mála typů zdrojů možných investic a expanze	→ viz výše (1. – 3.)

Dopad přijatých opatření na úrovni EU na VFR

1. Balík šesti legislativních opatření k posílení fiskální a makroekonomické disciplíny a zpřísnění pravidel paktu stability a růstu	→ země, které nejsou schopny nově přijatým či inovovaným pravidlům vyhovět, by měly být v rámci kohezní politiky sankcionovány	→ výhoda pro Českou republiku, jež nevykazuje známky fatálních fiskálních a makroekonomických nerovnováh, paralyzujících chod její ekonomiky
2. Soulad se Strategií Evropa 2020	→ respektování faktorů rozvoje konkurenceschopnosti	→ ex-ante kondicionality
3. Soulad s paktem Euro plus	→ rozšíření vnímání konkurenceschopnosti o některé důležité průřezové indikátory	→ ex-ante kondicionality

Dopad přijatých opatření na úrovni EU na VFR

4. Ozdravení finančního sektoru	→ důležitá podmínka pro realizaci kohezní politiky, opírající se o větší akcent na efektivnost a návratnost; zdravý a stabilizovaný finanční sektor bude významným partnerem
5. Koordinovaná tvorba fiskálních a rozpočtových výhledů	→ zvýšení tlaku na transparentnost rozpočtových procesů v jednotlivých členských státech
6. Respektování pravidel a procedur Evropského semestru	→ posílení transparentnosti při aplikaci politik podpory konkurenceschopnosti v jednotlivých členských státech

Hlavní body návrhu VFR

- **VFR 2014 – 2020 vykazuje obdobnou strukturu i kapitoly jako stávající finanční perspektiva**
- **Délka trvání zůstává též shodná**
- **Mírná redukce objemu (snížení částky v platbách z 1,06% na 1% HND EU)**
- **Významné posílení nástrojů flexibility (zejména v kohezní politice)**
- **Na příjmové straně snaha o zavedení vlastní příjmové báze: („evropská“ DPH, finanční transakce)**

Hlavní body návrhu VFR

- Poprvé v historii finančních perspektiv, 1. kapitola (inteligentní růst podporující začlenění) se stává nejobtívnější kapitolou rámce;
- **Největší – kohezní politika: 336 mld. EUR (-5,3% oproti nyníšku)**; podíl kohezní politiky na výdajích vzroste na 36% výdajů VFR; nové rozdělení regionů (transitivní region); ESF – 25%;
- **Konkurenceschopnost: 114,9 mld. EUR (+47,7% oproti nyníšku)**; Horizont 2020, fond pro SMEs;
- **Nástroj k propojení Evropy (Connecting Europe Facility): 40 mld. EUR + 10 mld. EUR z Kohezního fondu (+209,7% oproti nyníšku)**; nový nástroj pro transevropské sítě a mobilitu – doprava, energetika, ICT, centrálně řízený

Hlavní body návrhu VFR

- Přírodní zdroje, kapitola obsahující společnou zemědělskou politiku: největší procentuální pokles (-9,1%) oproti nynějšku; dále: sblížená výše přímých plateb mezi členskými státy, zastropování plateb pro velké farmy, silný akcent na ekologické zemědělství, nad rámec VFR: přístup zemědělců ke globalizačnímu fondu, vytváření rezerv
- Ostatní kapitoly: bezpečnost a občanství: 18,5 mld. EUR (+49,9%); globální Evropa: 70 mld. EUR (+23,2%); administrativa: 62,6 mld. EUR (+10,1%): snížení počtu zaměstnanců, zvýšení pracovních hodin a důchodového věku

Porovnání úrovně vyspělosti s visegrádskými partnery/ konkurenty

(EUR; % průměru HDP EU /průměr= 25.100,- EUR)

CZ	PL	HU	SK
<ul style="list-style-type: none"> - Praha (43.200; 172%) - Střední Čechy (18.600; 74%) - Jihovýchod (18.400; 74%) - Moravskoslezsko (17.400; 69%) - Jihozápad (17.100; 68%) - Severovýchod (16.200; 65%) - Střední Morava (16.100; 64%) - Severozápad (15.600; 62%) 	<ul style="list-style-type: none"> - Mazowieckie (22.200; 89%) - Śląskie (15.200; 61%) - Dolnośląskie (15.200; 60%) - Wielkopolskie (14.700; 59%) - Pomorskie (13.400; 53%) - Łódzkie (13.100; 52%) - Zachodniopomorskie (12.800; 51%) - Kujawsko-Pomorskie (12.200; 49%) - Małopolskie (12.200; 49%) - Lubuskie (12.100; 48%) - Opolskie (12.000; 48%) - Świętokrzyskie (11.300; 45%) - Warmińsko-Mazurskie (10.500; 42%) - Podlaskie (10.300; 41%) - Lubelskie (9.800; 39%) - Podkarpackie (9.700; 39%) 	<ul style="list-style-type: none"> - Közép Magyarország (26.800; 107%) - Nyugat Dunántúl (15.700; 63%) - Közép Dunántúl (14.500; 58%) - Dél Dunántúl (11.100; 44%) - Dél Alföld (10.800; 43%) - Észak Alföld (10.000; 40%) - Észak Magyarország (10.000; 40%) 	<ul style="list-style-type: none"> - Bratislavský kraj (41.800; 167%) - Západné Slovensko (17.400; 69%) - Stredné Slovensko (14.800; 59%) - Východné Slovensko (12.700; 51%)

Výchozí podmínky EU s ohledem na kohezní politiku

- Navíc; dopady krize pozice regionů dále významně změnily:
- **kvantitativně**: díky významné recesi v podrozvinutých zemích a regionech (Pobaltí, Řecko, Portugalsko, jižní regiony Itálie, regiony Španělska, Maďarsko, Rumunsko, Slovinsko apod.) se jejich pozice – již tak nízká – zhoršila; statisticky si polepšily polské regiony; regiony České republiky vesměs udržely mírný konvergenční kurs;
- **kvalitativně**: post-krizové období odhalilo, jak je regionální ekonomická struktura odolná krizovým impulsům
- Pro dlouhodobou konkurenceschopnost EU jako celku má smysl i v rámci kohezní politiky nalézat **společné platformy pro potřeby regionů v oblasti podpory konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a sociální soudržnosti** → rozdrobená divergentní Unie bude mít slabší šanci obstát v globální soutěži; a to i přesto, že **mnohé regiony jsou sobě konkurenty**

Výchozí podmínky EU s ohledem na kohezní politiku

- ... *aneb: nalijme si čistého vína a nenasazujme si růžové brýle ohledně toho, co kohezní politika dovede:*
- Mezi-regionální rozdíly v EU jsou tak významné, že sama kohezní politika nemá šanci sama o sobě tuto nerovnováhu zvrátit (s celkovým objemem prostředků asi 0,35% unijního HDP; ani její alokace v podrozvinutých zemích v rozsahu až desetinásobném – 3 – 4% národních HDP; porovnáme-li například, že v předkrizovém období činila roční míra investic v České republice po několik let i více než 25% HDP); za předpokladu odpovídajícího **zacílení** však umožňuje zásadním způsobem **motivovat** a **akcelerovat** výnosnost a využitelnost územních (regionálních) aktiv; **znalost skutečných rozvojových potřeb země a jednotlivých regionů je pro toto zacílení nutnou podmínkou**

Výchozí podmínky EU s ohledem na kohezní politiku

- rozvojové potřeby s ohledem na kohezní politiku mají svoji národní a regionální dimenzi; **princip subsidiarity** by měl být základním kritériem pro určení „optimální“ kompetence při řešení příslušné rozvojové priority
- velkou výzvou pro praktickou aplikaci principu subsidiarity je důraz na **integrovaný rozvoj regionu**: v něm se snoubí symbióza a slučitelnost kohezních aktivit a intervencí, které se v teritoriu daného území vzájemně ovlivňují a sledují přínos a efekt pro region jako celek; dán silnou potřebou **eliminovat vzájemně izolované intervence** a vytvořit systém, v němž se jednotlivé intervence na různých hladinách subsidiarity budou na území příslušného regionu vzájemně **nejen střetávat, ale podmiňovat, ovlivňovat, spolupůsobit**; tomu musí být přizpůsobena komunikační a vyjednávací platforma mezi státem a regiony

Předpokládané nové či zesílené prvky v budoucí kohezní politice

- Integrovaný rozvoj území (regionu; place-based přístup);
- Kondicionality;
- Tématická koncentrace;
- Silnější akcent na konkurenceschopnost;
- Přístup orientovaný na výsledky;
- Silnější využití nástrojů nového finančního inženýrství;
- Zjednodušení managementu intervencí strukturálních fondů a implementační struktury;
- Posílení přeshraničního rozměru kohezní politiky

Kondicionality

- Motiv: respektovat determinanty a výchozí podmínky pro budoucí kohezní politiku; posílit udržitelnost a efektivnost kohezní politiky; snad i vyslyšet zájem čistých plátců; každopádně však zavést nástroj, jak **potrestat chronické hříšníky**, případně **bonifikovat příkladně se chovající**;
- Podmínění využívání kohezní politiky splněním určitých povinností; zdaleka neukončená diskuse;
- Makroekonomické; ex-ante; výkonnostní; strukturální;
- Plošné a obecné, versus velmi detailní a vztahující se na konkrétní oblasti podpory v jednotlivých programech;
- **Preference jednoduchosti a obecné platnosti**; riziko sektorizace i možného „cíleného potrestání“ ze strany jiných členských zemí (čistých plátců, věřitelů v rámci stabilizačních mechanismů a facilit); zneužijí-li se kondicionality, mohou sloužit jako nástroj politického vydírání;
- **Nejlepší kondicionality: obsah a kritéria Paktu Euro plus**

Tématická koncentrace

- Mimořádně silná potřeba (zvláště v České republice, kde je velmi oblíbený přístup „od Šumavy k Tatrám“ a snaha řešit 150 priorit, což je z definice nesmysl)
- Je dobré a žádoucí, když bude využívání kohezní politiky koncentrováno na velmi omezený okruh priorit, jež budou exaktně odůvodněné
- Priority společné (povinné) a volitelné
- Vodítkem je obsah Strategie Evropa 2020, delimitovaný na úroveň priorit řešitelných na národní a regionálních úrovních

Silnější akcent na konkurenceschopnost

- V příštím programovacím by měly být v drtivé většině podporovány projekty, jež přímo či nepřímo prokazatelně podporují a přispívají konkurenceschopnosti; vyloženě bohubilé projekty je též legitimní řešit, avšak v návaznosti na rozvoji prosperity příslušného regionu
- **Strategie Evropa 2020**
 - znalostní a inovační faktory (výzkum a technologický rozvoj; inovace a „chytrá“ specializace; zlepšení přístupu a využití informačních a komunikačních technologií; zlepšení výkonnosti vzdělávacích a školících systémů);
 - sociální začleňování (flexicurity, pracovní mobilita, snížení strukturální nezaměstnanosti, celoživotní vzdělávání a učení, boj s chudobou prostřednictvím aktivního zapojování na trhu práce);
 - konkurenceschopnější, propojenější a ekologičtější ekonomický systém (Jednotný vnitřní trh, integrovaná průmyslová politika, dopravní, komunikační a energetická infrastruktura, korporátní restrukturalizace, ekologizace hospodářství)
- **Pakt Euro plus**
 - konkurenceschopnost (jednotkové náklady práce);
 - trh práce (flexicurity);
 - fiskální disciplína (snížený dluh a deficit, výdajové limity, udržitelnost sociálních a zdravotních systémů);
 - stabilita finanční trhů (zátěžové testy)

Přístup orientovaný na výsledky

- Zesílení důrazu na konkrétní a měřitelné výsledky ve směru posílení účinnosti, udržitelnosti a efektivity kohezní politiky (projevuje se v podobě kondicionalit, tématické koncentrace, nástrojů nového finančního inženýrství a požadavkem na exaktnost výsledků);
- Velmi důležité je vybrat vhodné indikátory (počet vyškolených žáků, versus dlouhodobé uplatnění absolventů na trhu práce);
- Problém hodnocení a výběru projektů

Silnější využití nástrojů nového finančního inženýrství

- Tam, kde dává smysl, je vhodné zavést přímý prvek návratnosti (JASPERS, JEREMIE, JESSICA, JASMINE);
- Aplikovatelnost především v projektech s přímým či zprostředkovaným podnikatelským, ziskově orientovaným posláním (přímo podnikatelský subjekt, nebo veřejná služba na podporu podnikatelského subjektu);
- Nyní jejich rozsah zanedbatelný (méně než 1% alokace); představitelné je zvýšení na 5% – 6%; vyšší procento je spíše přáním, než realitou

Zjednodušení managementu intervencí a implementační struktury

- Vládní cíl: snížit výrazně počet Operačních programů;
- nejen to: pro naši zemi je 24 + 2 opravdu moc;
- varianty: - **centralizace ROP**;
 - **regionalizace tematických OP**;
 - **kompromis založený na principu subsidiarity**,
respektující národní a regionální rozměr příslušné rozvojové priority; určitě by bylo neefektivní bourat nenahraditelnou regionální kompetenci, schopnou identifikovat regionální specifika; na druhou stranu některé typy podpořených projektů byly poplatné nynějšímu období a větší akcent na propojenost v rámci EU vyžaduje centrální přístup;
- otázkou je též optimální zařazení kompetencí koordinačního orgánu na vládní úrovni

Pozice České republiky

- **Snížení objemu prostředků: negativní** (hrozba dalšího snížení – buď přímo, nebo prostřednictvím omezujících návrhů), v rámci nynějších okolností však zřejmě maximum možného
- **Vymezení objemu prostředků na kohezní politiku: nepříliš pozitivní**; redukce však není tak významná a na země našeho typu stále vyčleněn relativní dostatek prostředků, též patrně maximum možného, důležitější zaměření na kvalitativní aspekty novinek ohledně kohezní politiky

Pozice České republiky

- Kvalitativní změny v případě koheze a jejich přísnější pravidla ve prospěch efektivnosti a udržitelnosti:

Integrovaný rozvoj území	ANO
Kondicionality	Makroekonomické a plošně aplikované ANO; NE dílčím, detailním a selektivně pojímaným kondicionalitám
Tématická koncentrace	ANO; avšak s možností volby a výběru priorit
Silný akcent na konkurenceschopnost	ANO;+ avšak podmíněná reakcí na regionální potřeby; koncept „one size fits all“ odmítnout
Silný akcent na výsledky	ANO
Nové finanční nástroje obrátkového typu	ANO; jednoznačně, největší kvalitativní inovace, posílí se efektivnost a dlouhodobá udržitelnost, omezení se neúčinné využívání
Zjednodušení managementu a implementace	ANO; není zde však jediný model redukce, nutnost nalezení kompromisu mezi národním a regionálním zájmem; subsidiarita

Pozice České republiky

Urbánní dimenze	ANO; avšak pouze v těch teritoriích, jež jsou k tomu předurčeny (MSK, SZ – Ústecko, brownfields ve velkých městech)
Přeshraniční dimenze	SPÍŠE NE; nemáme adekvátní koncept, schopný konkurovat Baltskému regionu, Dunajskému regionu; navíc, přijdeme o jistou část kohezních prostředků, proč se připravovat ještě o další ?; ano pouze v případě například komunikačních projektů
Přechodové regiony	NYNÍ NE; do budoucna však určitě ano (v případě předpokládaného vývoje se všechny naše regiony dostanou na hraniční úroveň v nadcházejícím období)

Pozice České republiky

- **Nástroj k propojení Evropy (Connecting Europe Facility): velmi negativní** s ohledem na nynější období i na aktualizovanou podobu sítě TEN-T; avšak v případě, že by tato vypadala pro nás příznivěji, nástroj by umožnil daleko příměji implementovat cíle Transport 2050 na podmínky České republiky
- **Výrazné oslabení podílu výdajů na zemědělství:** logický, byť zemědělci nevítaný krok; daleko horší problém v zastropování plateb pro velké farmy; silný akcent na to, jak bude probíhat model vyrovnání výše plateb mezi členskými státy

Pzahradnik@csas.cz

Děkuji za pozornost !!!